

TÓTH SZERGEJ

Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Szláv Intézet
tothszergej@lit.u-szeged.hu

A szegedi Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

Oktatás – kutatás – mindennapok

Kulcsszavak: alkalmazott nyelvészet, nyelv- és beszédfejlesztés

Absztrakt

Az írás a Szegedi Tudományegyetem Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék történetét tartalmazza 1988-tól, létrehozásának és szervezésének előkészítése évétől 2017. december 1-ig.

Péntek János nyelvész, a kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem professzorának szavaival „Az alkalmazott nyelvészet azért alkalmazott, mert eredményeit alkalmazzák, azaz hasznosítják. Az alkalmazásban még szerepe van a nyelvésznek, a hasznosítás viszont többnyire másokra hárul. Ebből erednek a kételyeink, és abból is, hogy azok, akiknek ebben lehetne szerepük és felelősségük, többnyire ennél nagyobb hatásúnak vélik a pusztán szimbolikus diskurzust a nyelvről.”

A Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék által gondozott szakokon végzettek azok, akik az alkalmazott nyelvészet eredményeit remélhetőleg tudják alkalmazni is és munkájuk során hasznosítani is.

A tanszék a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar egyik legfiatalabb szervezeti egysége. A tanszékalapító *Lengyel Zsolt* professzor volt. Az első munkatársak: *Annus Gábor*, *Tóth Szergej* és *Zánthó Róbert*. Létrehozásának és szervezésének előkészítése 1988-ban kezdődött el, maga a tanszék pedig 1990-ben alakult meg, egyébiránt az ország főiskolái és egyetemei közül elsőként. Létrehozását az indokolta, hogy az akkor még önálló főiskolán megkezdődött a képzés a különböző nyelvszakokon. A nyelvtanárképzés kiszélesedett palettája, majd a gyógypedagógus-képzés beindítása szükségessé tette a nyelvtől független, de a nyelvtanári, majd a későbbiek során a gyógypedagógusi intelligenciához szervesen hozzátartozó, integráló feladatokat ellátó tantárgyak, stúdiumok oktatását, ennek legalkalmasabb keretétül az alkalmazott és az elméleti nyelvészet kínálkozott.

2006-ban a tanszék az újonnan alapított Alkalmazott Humántudományi Intézet egyik egysége lett. Ezzel egy időben átvette a megszűnt Magyar Nyelvi Tanszék és az Olasz Nyelv és Irodalom Tanszék munkatársait, valamint a magyar tanár szakos hallgatókat.

A tanszék alapítója és első tanszékvezetője *Lengyel Zsolt* egyetemi tanár. Az ő érdeme volt, hogy a tanszék által gondozott kurzusok integrálódtak az akkoriban indított hat szemeszteres éves nyelvtanár szakos képzésekbe. Ugyancsak *Lengyel Zsolt* teremtette meg a tanszék akkori infrastruktúráját, valamint integrálta a tanszék munkatársait az alkalmazott nyelvészet szakmai közegébe. Tőle vette át az irányítást *Zánthó Róbert* főiskolai docens, aki 1994–1995 között vezette a tanszékot. 1995-től 2017-ig a tanszékot *Tóth Szergej* főiskolai tanár, a Moszkvai Társadalmi és Pedagógiai Főiskola tiszteletbeli professzora, 2006-tól az Alkalmazott Humántudományi Intézet vezetője irányította. A tanszék oktatói, óradóit és munkatársait lásd az 1. és 4. sz. mellékletben.

A tanszék oktatói aktívan részt vettek a főiskolai, ill. az egyetemi közéletben. *Lengyel Zsolt* főigazgató-helyettesi megbízást látott el (1981-84; 1987-91), a Főiskolai Tanács tagja, több főiskolai bizottság alapítója és vezetője, *Tóth Szergej* 2000-től 2017-ig ifjúsági és kommunikációs dékánhelyettes, az SZTE Szenátusának választott tagja (2014-2017), *Gaál Zsuzsa* 2012-2016 között az SZTE JGYPK Kari tanácsának választott képviselője. Oktatóink bizottsági elnökként, illetve tagként dolgoztak/nak a kar különböző állandó és ad hoc bizottságaiban, tisztséget látnak/tak el a szakszervezetben (*Gaál Zsuzsanna* FDSZ). Az oktatók tagjai a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének, annak vezetőségének (*Lengyel Zsolt* főtitkár, *Tóth Szergej* titkár, alelnök) és választmányának (*Gaál Zsuzsanna*, *Lengyel Zsolt*, *Nagy János*, *Sulyok Hedvig*, *Tóth Szergej*), a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak (*Lengyel Zsolt*, *Nagy János*, *Sulyok Hedvig*, *Tóth Szergej*, *Vass László*), a Magyar Szemiotikai Társaságnak (*Tóth Szergej*), az MTA köztestületének (*Lengyel Zsolt*, *Nagy János*, *Tóth Szergej*).

Oktatás

A tanszéken végzett oktatási tevékenység több szakaszra tagolható. Az első szakasz az alapítástól 2006-ig datálható. Ebben a szakaszban a tanszék főként a gyakorlati alkalmazhatóság köré csoportosította az alkalmazott nyelvészeti és általánosan művelő kurzusait, és 2006-ig nagyjából az idegen nyelv-szakos hallgatókat oktatta. Ezek a rész-, illetve határidiszciplinák széles és általános összefüggéseket tártak fel mind a nyelvi rendszerben, mind a nyelvhasználatban. A tanszék döntő szerepet töltött be a nyelv-szakos hallgatók nyelvészeti stúdiumainak gondozásában és „szolgáltató jellegénél fogva” főleg a kreditrendszer bevezetése után teljesítette az alapításakor megfogalmazott céljait.

Az első szakaszban a nyelv-tanár szakosok tanrendjének tantárgyai: *Általános nyelvészet* – bármely idegen nyelv tanulásakor szükséges nyelvészeti diszciplinákat és ismereteket közvetített; *Kontrasztív nyelvészet* – a nyelvek közötti hasonlóságok és különbözőségek feltárásának, az interlingvális vizsgálati módszereknek elemzése; *Pszicholingvisztika* – többek között a nyelvfejlődéssel, beszédprodukciónal és beszédértéssel, a gyermeknyelv sajátosságaival foglalkozó tantárgy; *Számítógépes nyelvészet* – mesterséges nyelvekkel (pl. SGML – Standard Generalized Markup Language), számítógéppel támogatott tartomelemzéssel, a számítógép és a nyelv kapcsolatával foglalkozó tantárgy; *Szociolingvisztika* – a különféle szociokulturális kutatási témák etnometodológiai megközelítésű feldolgozását és tanítását tárgyalta.

A tanszéknek ebben az időszakban két kari szinten oktatott kurzusa: a *Nyelvművelés* és a *Bevezetés a nyelvészeti tudományokba*. A *Nyelvművelés* a nem magyar szakos pedagógusjelölteket készítette fel arra, hogy tudatosan részt vállalhassanak a tanulók anyanyelvi és kommunikációs nevelésében. A tantárgy elsősorban nem „tudományt”, hanem a mindennapi használatra szánt ismereteket kívánt átadni; a *Bevezetés a nyelvészeti tudományokba* ismertette a nyelvtudomány tárgyát, problémakörét, a nyelv szerepét, funkcióit, működését, kialakulását; az élő nyelv sajátosságait, a nyelv változatait, a főbb nyelvészeti gondolkodásmódokat, nyelvészeti iskolákat és irányzatokat.

A tanszéken 1998–1999 között elkészült az ország első nyelvészeti távoktatási programja. Ez tette lehetővé, hogy külföldről is bekapcsolódhattak hallgatók, akik sikeresen el is végezték a képzést.

A második szakasz *2006-tól 2017-ig tart*. A bolognai rendszer bevezetésével a tanszék lehetőséget kapott arra, hogy új mesterszakokat, ill. az alapképzésekhez kapcsolódó specializációkat, szakirányokat, ill. felsőfokú szakképzéseket akkreditáltasson és indíthasson. Az akkreditált szakok: *Alkalmazott nyelvész* (bölcész) *mesterszak* (4 szemeszter), szakfelelős: Nagy János, majd Tóth Szergej; *Nyelv- és beszédfejlesztő tanár mesterszak* (5 szemeszter), szakirány felelős: Tóth Szergej; *Alkalmazott nyelvészet specializáció* (4 szemeszter), szakirány felelős: Tóth Szergej; *Ügyvitel specializáció* (4 szemeszter), szakirány felelős: Tóth Szergej; *Titkárságvezető felsőfokú szakképzési szak* (4 szemeszter), szakirány

felelős: Tóth Szergej. Ebben az időben kapcsolódott be a tanszék nyelvészeti előadásaival a gyógypedagógus, valamint a rekreáció szakosok képzésébe.

Főbb szakjainkat a következőképpen jellemezhetjük. Az *alkalmazott nyelvész (bölcész) mesterszak* célja olyan szakemberek képzése, akik a megszerzett nyelvészeti és nyelvészeti kutatómódszertani ismereteik segítségével előmozdítják a társadalmi szintű információáramlást, segítve ezzel az információhoz való jutáshoz fűződő jogot. Megfelelő felkészültséggel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

Az alkalmazott nyelvészeti szak képzési és kimeneti követelményeit az Emberi Erőforrások Minisztériuma a 18/2016. (VIII. 5.) rendeletében határozta meg. Kidolgozói Tóth Szergej, Navracsics Judit, Balázs Géza és Nagy János. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák többek között a következők. Az Alkalmazott nyelvészet szakon végzetteknek ismerniük kell a nyelv és a gondolkodás, a megismerés, illetve a nyelv és nyelvhasználat társadalmi kapcsolatának szerteágazó kérdéseit, a személyes, intézményi, társadalmi és kultúrák közötti kommunikáció sajátosságait, a nyelvi sokféleség, nyelvészeti elméletek és metodológiák sokféleségének általános és részdiszciplináris összefüggéseit. A végzettek képesek kell hogy legyenek az alap- és alkalmazott kutatások és elemzések végzésére az anya- és idegen nyelvi területeken, a szakterület tudományos életébe való bekapcsolódásra, konferenciákra való részvétellel, prezentációkra és publikációs tevékenységre. E utóbbit hivatottak segíteni a hallgatói konferenciák, valamint az előadásaikat tartalmazó kötetek (vö.). Reményeink szerint az alkalmazott nyelvész (bölcész) mester szakos diplomával rendelkezők a megszerzett tudásukat a jelenkori társadalmi változások megértésére és társadalmi problémák megoldására is fel tudják használni.

A 2016-os KKK szerinti tantárgyak/ismeretkörök a következők: A nyelvészeti kutatások módszertana, a nyelvi agresszió, a nyelvleírás elmélete (fonetika, fonológia, grammatika, szintaxis), a nyelvtudás mérése, alkalmazott pszicholingvisztika és szociolingvisztika, antropológiai nyelvészet, anyanyelvi nevelés, az alkalmazott nyelvészet története, diskurzuselemzés, genderkommunikáció, hungarológiai ismeretek, kisebbségtudomány, kommunikációelmélet, kontaktusnyelvészet, kontrasztív nyelvészet, korpusznyelvészet, lexikológia, terminológia, médianyelvészet, nonverbális kommunikáció és jelnyelv, nyelvsajátítás, nyelvhelyesség, helyesírás, nyelvpolitika, nyelvtipológia, pszicholingvisztika, számítógépes nyelvészet és szövegfeldolgozás, szemantika és pragmatika, szemiotika és szemiotikai szöveg-tan, szociolingvisztika, szöveg és film, szövegnyelvészet és –tipológia, többnyelvűség.

A *nyelv- és beszédfejlesztő tanár mesterszak* képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a kisgyermekkoról a felnőttkorig a beszéd- és anyanyelvi kommunikációs készségek fejlesztésével kapcsolatos területen az egyéni és csoportos fejlesztési, nevelési, oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés. A szakot 2005-ben indult, és sajnos 2015-ben volt indítható utoljára.

A szakterületi ismeretek a következők voltak: A beszédtervezési folyamat; a beszédmegértési folyamat; beszédképzés és beszédfejlesztés; hangzó nyelv: a beszéd; beszédpercepció; beszédzavarok; beszédviselkedés. A szakmódszertani ismeretek: A nyelv- és beszéd-tanítás elmélete; a nyelv- és beszéd-tanítás gyakorlata; nyelv- és beszéd-tanítási gyakorlatok.

A tanszék megalakulásától fogva tervezte egy olyan önálló tantárgy bevezetését, mely szintetizálná azokat az elemeket, melyekre a tanárképzés általános és speciális nyelvi komponensében szükség van. A 2013/14-es tanévtől kezdve került bevezetésre az *Anyanyelvi készségfejlesztés* című általánosan művelő kurzus. Bevezetésében, elfogadtatásában és a tematika kidolgozásában jelentős szerepet vállalt

Nagy János egyetemi tanár. A kurzus bevezetését megelőzte elemeinek, tartalmának, módszertanának folyamatos „tesztelése” és gyakorlatban való kipróbálása, mely elsősorban Sulyok Hedvig érdeme.

A jelen kötet szerzői a nyelv- és beszédfejlesztő szakterületen pedagógus-szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés hallgatói. A 2015/16-os tanévben indult továbbképzésnek a kurzusai a következők:

Tantárgy		szemeszter
A nevelélmélet új eredményei	Előadás	1.
Beszédtervezés	Szeminárium	1.
Bevezetés a logopédiába	Szeminárium	1.
Differenciáló pszichológia	Szeminárium	1.
Drámapedagógia	Gyakorlat	1.
Inkluzív nevelés	Előadás	1.
Pszicholingvisztika	Előadás	1.
Beszédképzés, beszédfejlesztés	Gyakorlat	2.
Diskurzuselemzés, konverzációanalízis	Szeminárium	2.
Gyakorlat az inkluzív nevelés tantárgyhoz kapcsolódóan	Gyakorlat	2.
Gyakorlati képzés, esetmegbeszélés	Gyakorlat	2.
Neurolingvisztika	Szeminárium	2.
Nonverbális kommunikáció	Szeminárium	2.
Szervezetfejlesztés	Előadás	2.
Tanügyiigazgatás – vezetéselmélet	Előadás	2.
Verbális agresszió	Szeminárium	2.
Vizsgálati eljárások, logopédiai gyakorlat	Gyakorlat	2.
Beszédviselkedés	Szeminárium	3.
Eredményértékelés	Gyakorlat	3.
Európai ismeretek	Előadás	3.
Gyakorlati képzés, hospitálás	Gyakorlat	3.
Gyermekvédelem	Gyakorlat	3.
Tanulási zavarok	Szeminárium	3.
A hangzó nyelv (fonetika, fonológia)	Gyakorlat	4.
Anyanyelvi készségfejlesztés	Gyakorlat	4.
Beszédpercepció	Szeminárium	4.
Drámamódszerek a kommunikációs tréningben	Gyakorlat	4.
Fejlesztő programok összeállítása	Gyakorlat	4.
Magyar Köztársaság közigazgatása	Előadás	4.
Minőségfejlesztés, minőségértékelés	Előadás	4.
Nyelvhelyesség	Gyakorlat	4.
Szakedolgozat	Konzultációs gyakorlat	4.

Kutatás, tudomány

Az, hogy a tanszék oktatói aktívan és sikeresen kapcsolódtak be a hazai és nemzetközi tudományos életbe köszönhető volt ez többek között a szakmai gyökereknek és mestereknek, így az alkalmazott nyelvészet területén *Papp Ferenc* akadémikusnak, a „hasznos nyelvészet” vonatkozásában *Szépe György* professzornak, a szemiotikai szövegtan tudományában *Petőfi S. Sándor* akadémikusnak, a szemiotika területén *Voigt Vilmos* egyetemi tanárnak, akik témavezetőként, lektorként és barátként segítettek Lengyel Zsoltot, Vass Lászlót, Tóth Szergejt, előadóként, tanárként pedig a tanszéket.

A tanszék első tudománypolitikai sikerét jelezte, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Alkalmazott Nyelvészeti Bizottsága megbízásából házigazdája lehetett 1992-ben az – országos és nemzetközi részvétellel – megtartott *II. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Konferenciának*, melynek szervezője Lengyel Zsolt tanszékvezető volt. 2013-ban Nagy János szervezte meg a Weöres-konferenciát. A Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottság Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságának társrendezésében 2004-ben került megrendezésre a tanszéken *A hatalom interdiszciplináris megközelítésben* című konferencia. Ennek szerves folytatásaként, már a *Jel-Kép-Tér Munkacsoport* rendezte meg 2015-ben a *Hatalom jelei, képei és terei*, majd 2017-ben az *Állati jelek, képek és terek* zooszemiotikai interdiszciplináris konferenciát (szervezői Szirmai Éva, Tóth Szergej és Újvári Edit).

A *Szabadegyetem*, Szeged sorozatban előadást tartott *Nagy János* (2008-ban: Weöres Sándor nyelvi műhelyében, 2013-ban: „Meghalok születni”. Weöres Sándor 100. születésnapjára) és *Tóth Szergej* (2008-ban: A nyelv mint hatalmi eszköz - meggyőzés és manipulálás Dantétól Orwellig).

A tanszéken az *Alkalmazott nyelvészeti előadások* sorozat keretén belül országos és nemzetközi híró kutatók és előadók tartottak előadásokat (lásd. 3. számú melléklet).

A tanszék további szakmai súlyát bizonyítja, hogy sikeresen pályázott a szakmai kongresszusok megrendezésére 2001-ben (*XII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus. "Nyelvek és kultúrák találkozása"*) és 2012-ben is (*XXII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus. "Társadalmi változások – nyelvi változások. Alkalmazott nyelvészeti kutatások a Kárpát-medencében"*).

A tanszék oktatóinak gondozásában 1994-től 40 kiadvány, jegyzet, tankönyv és monográfia jelent meg. A tanszék munkatársaihoz több periodika szerkesztése is kötődik: *Nyelvészeti Füzetek; Nyelvészeti Füzetek Szótársorozata, Alkalmazott Nyelvészeti Mesterfüzetek* (a sorozatok egyes köteteit lásd az 5. számú mellékletben). A tanszék tanárai kezdettől fogva tág értelemben közelítették meg az alkalmazott nyelvészet tárgyát, célját, módszereit és diszciplináris környezetét. Ezzel a szemléletmóddal rugalmasan alkalmazkodtak az oktatás és kutatás aktuális elvárásaihoz, illetőleg illeszkedtek a nyelvészeti szakképzés adott rendszeréhez és kurzusaihoz. Ilyen motivációk eredménye többek közt a *Nyelvészeti Füzetek* és a *Fasciculi Linguistici Series Lexicographica* eddig megjelent tizenhat kötete, amelyek azzal a céllal jöttek létre, hogy előmozdítsák a különböző nyelvészeti diszciplinák és határtudományaik felsőfokú oktatását intézményesített keretben a hallgatók bármely rétegének. E kiadványok általános jellegük vagy tematikai változatosságuk következtében rendszerint segédanyagként funkcionáltak és támogatták, segítették a iktatási/tanulási folyamatokat.

Az *Alkalmazott nyelvészet* bölcsész és a hozzá kapcsolódó *Nyelv- és beszédfejlesztő tanár* szak bevezetésével azonban új helyzet alakult ki. Új igényként fogalmazódott meg egy olyan kiadványsorozat létrehozása, amely a 2008-ban akkreditált két mesterszak képzési tervét, formálódó kurzus kínálatát differenciált, tematikusan szervezett anyagokkal látja el, s így közvetlenül szolgálhatja az oktatási folyamatokat, a hallgatók felkészülését. Az így életre hívott *Alkalmazott Nyelvészeti Mesterfüzetek* (sorozatszerkesztői: 2010-től 2011-ig Vass László, 2011-től: Tóth Szergej és Vass László) segítették a hallgatói szakmai felkészülést. Kötetei szakirányok, tantárgycsoportok és kurzusok anyagáról nyújtanak átfogó

képet, tájékoztatják, motiválják, orientálják a diákokat, az adott tematika teljes körű feldolgozását azonban nem tarthatták feladatuknak. A sorozatnak 2017-ig 9 kötete jelent meg.

A megjelent kiadványokról több elismerő hangú recenzió jelent meg különböző szaklapokban (*Alkalmazott Nyelvtudomány, Embernevelés, Édes Anyanyelvünk, Magyar Nyelv, Modern Nyelvoktatás, Magyar Tudomány, Szemiotikai Szövegta*n stb., lásd erről bővebben az MTMT-adatbázist), másrészt helyi jellegű lapokban (pl. *Délmagyarország, Program, Szegedi Egyetem, Veszprémi Napló* stb.).

A tanszék jelenlegi és volt munkatársai között több rangos folyóirat (*Belvedere, Aetas, Rubicon, Szemiotikai Szövegta*n) alapítója és szerkesztője is megtalálható (Annus Gábor, Tóth Szergej, Vass László).

A tanszék fennállása óta oktatóink rendszeresen képviseltették magukat különböző szakmai konferenciákon, illetve ösztöndíjakkal támogatott tanulmányutakat nyertek a szakma elitjét jelentő Genfi Egyetem Általános Nyelvészeti Tanszékére (Nagy János), az Orosz Tudományos Akadémia Informatikai Intézetébe, a Moszkvai Állami Egyetemre, a Moszkva Nyelvészeti Egyetemre (Tóth Szergej), Lengyel Zsolt az 1991/92 tanévben az USA IREX ösztöndíját (6 hónap) nyert, Finnországban 1983 (3 hónap) és Romániában a Bukaresti Egyetemen vendégoktató volt a 1985/86-as tanévben stb.

A 2000-es évektől kezdve az ERASMUS mobilitási program keretében oktatóink több külföldi egyetemen tartottak előadásokat, szemináriumokat (pl. *Belgiumban* a Monsi/Bergeni Egyetemen, *Bulgáriában* a Cirill és Metód Egyetemen és a Plovdivi Egyetemen, *Észtországban* a Tartui Egyetemen, *Franciaországban*, az INALCO-n, a Sorbonne-on, a Strasbourgi Egyetemen, *Oroszországban* a Lomonoszov Egyetemen, a Moszkvai Nyelvészeti Egyetemen, a Szentpétervári Állami Egyetemen, a Szentpétervári Európai Egyetemen, a Moszkvai Társadalmi és Pedagógiai Főiskolán (dr. Tóth Szergej); *Romániában* a Partiumi Keresztény Egyetemen (Tóth Szergej); *Szlovákiában* a Konstantin Filozófus Egyetemen (Gaál Zsuzsanna, Annus Gábor, Tóth Szergej); *Olaszországban* az Urbinoi Egyetemen (Sulyok Hedvig); a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen (Gaál Zsuzsanna, Klippel Rita, Nagy János, Tóth Szergej) stb.

Nagy János professzornak élő kapcsolata van az általános és középiskolai magyartanítással, rendszeresen dolgozik anyanyelvi rendezvényeken (Kazinczy-, Édes anyanyelvünk-, Nyelvünkben élünk-, Simonyi Zsigmond-verseny). A Kárpát-medencei Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny titkára 1988-tól, zsűrielnöke 2006-tól.

A tanszék oktatói közül többen rangos díjak birtokosai, így *Annus Gábor* a Szeged kultúrájáért adományozott Kölcsey-érem tulajdonosa (2017), *Nagy Jánost* 1996-ban a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettel, 2009-ben Lőrincze Lajos-díjjal, 2016-ban Pro Educatione-díjjal tüntették ki. *Lengyel Zsolt* és *Tóth Szergej* Brassai Sámuel-díjas (2003, ill. 2014), Soros, valamint Széchenyi István ösztöndíjas: *Tóth Szergej*.

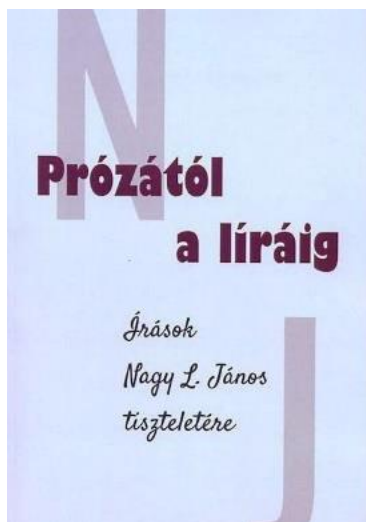
Nyelvészeti kiadványok: *Nyelvészeti Füzetek* (1–14. kötet), *Nyelvészeti Füzetek szótársorozata* (1–3. kötet), *Alkalmazott Nyelvészeti Mesterfüzetek* (1–9. kötet), kiadó: Generalia, valamint a Szegedi Egyetemi Kiadó, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó

Kutatócsoportokhoz kötődő kiadványok. Jel-Kép-Tér sorozat (1–2. kötet). Sorozatszerkesztők: Szirmai Éva, Tóth Szergej, Újvári Edit. Kiadó: Szegedi Egyetemi Kiadó, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó (a kiadó vezetője: Annus Gábor). Újvári Edit: „*Jelet hagyni*”. *Vizuális alkotások és ritusok szemiotikai elemzése*; Szirmai Éva, Tóth Szergej, Újvári Edit (szerk.): *A hatalom jelei, képei és terei*. A borítókat tervezte: Annus Gábor.

1995 áprilisában az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék keretében alakult meg az *Új demokráciák és a humán kommunikáció* nevű kutatócsoport, mely bekapcsolódott a CEU támogatta *Language in a Post-totalitarian Society* című nemzetközi projektbe (Annus Gábor, Basch Éva, Tóth Szergej, Vass László és Zánthó Róbert). 2015-ben alakult meg a *Jel-Kép-Tér Munkacsoport*, mely azt a célt tűzte ki, hogy publikációiban helyet ad a kortárs szemiotikai elméleti irodalomnak, átfogó elemzéseknek, interdiszciplináris megközelítéseknek. Egyik alapítója: Tóth Szergej.

A kutatócsoportról írta Voigt Vilmos professzor, a Magyar Szemiotikai Társaság elnöke a következőket: „Gondolom, nem csak én vagyok megint csak a legeslegbüszkébb a szegedi szemiotikai kör újraéledésére. [...] Most a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karán Jel-Kép-Tér a programjuk és kiadványaik megnevezése. Nemzetközileg is egyedülálló módon a hatalom jelvilágával foglalkoznak, főként szovjet adatok és posztszovjet módszerek összekapcsolásával. Merő szerénységből az ábécé végére rejtették magukat: Szirmai Éva, Tóth Szergej, Újvári Edit” (Szemiotikai tájékoztató: 25 éves a Magyar Szemiotikai Társaság, 2016.11.15.).

A tanszék munkatársait köszöntő kötetek. Az SZTE Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, ill. a Veszprémi Egyetemi Kiadó könyvei. Navracsics J., Tóth Sz. (szerk.): *Nyelvészet és interdiszciplinaritás I-II.* Köszöntőkönyv Lengyel Zsolt 60. születésnapjára; Tóth Sz. – Rozgonyiné M. E. (szerk.): *Prózától a líráig. Írások Nagy L. János tiszteletére*; Gaál Zs., Klippel R., Tóth E.: *Nyelvészet, művészet, hatalom. Írások Tóth Szergej tiszteletére.* A borítókat tervezte: Szegi Amondo (1) és Annus Gábor (2-3.)

A tanszék főbb kutatási témái a következők: szociokulturális témák etnometodológiai megközelítésű feldolgozása. A hatalom és nyelv összefüggései; számítógépes nyelvészet és hálózat kutatás; az adverbálisok rendszere a magyar mondat szerkezetekben; a mediális szerkezetek, lexikográfia, lexikológia. Interdiszciplinaris metodológiai apparátussal lingvisztikailag megragadható társadalmi folyamatok feltárása, valamint a szemiotika és a városi tünettan. A tanszék maximálisan kihasználta azt, hogy első

között volt lehetősége bekapcsolódni az világhálóba. 1996 januárjától önálló nyelvészeti jellegű szolgáltatást nyújtott a weben keresztül (bibliográfiák közzétele, nyelvészeti jellegű kiadványok számítógépes hozzáférhetőségének biztosítása, nyelvészeti jellegű térképadatbázis, nyelvészportrék, az ország első nyelvészeti távoktatási programja, nyelvészeti fogalomtár stb.). 1996–1999 között a tanszék egy olyan Alkalmazott nyelvészeti adatbázist hozott létre, amely bekerült a Nemzeti Elektronikus Könyvtár anyagai közé (akkori főiskolánk vonatkozásában egyedülként). A valamikori főiskola Nyelvtanárképző Intézetén belül az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék szerkesztésében jelent meg éveken keresztül on-line formában az *Édes Anyanyelvünk* című folyóirat. A magyar és alkalmazott nyelvészeti tanszék infrastruktúrája (kubaturája, technikai felszereltsége, könyvtára) teljes mértékben biztosítja a magas színvonalú oktatáshoz és kutatáshoz a feltételeket. Az intézeti könyvtár részeként (kb. 40 000 kötet) a tanszéki könyvtár magában foglalja Petőfi S. János és Benkes Zsuzsa adományozott szakkönyveit is. Az intézeti könyvtár létrehozásában elvülhetetlen érdemeket szereztek: Albert Sándor, Fenyvesi István, Földes Csaba, Lengyel Zsolt, Olajos Terézia, Paál József és Pordány László.

Hallgatók

A tanszéken folyamatosan 1994 óta működik az Alkalmazott Nyelvészeti Diákkör. Tanítványaink folyamatos utánpótlást biztosítottak az egykori JATE általános nyelvészeti szak számára. A tanszékiismeret-írásának időpontjában a legutóbbi hallgatói eredmény 2017-ben: az 13. OTDK Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógia és Könyvtártudományi Szekcióban országos első helyezett lett *Szabó Nóra*, nyelv- és beszédfejlesztő tanár szakos hallgató. Témavezetője Gaál Zsuzsanna. A tanszék a Magyar Nyelvi Tanszék megszűnése után jogutódja lett a kari szintű Kazinczyról elnevezett *Szép magyar beszéd verseny* megrendezésének. A hallgatói statisztikát lásd a 2. számú mellékletben.

Hallgatói kötetek: Alkalmazott nyelvészeti tanulmányok 1–3. SZTE JGYF Kiadó. Klippel R. – Tóth E. (szerk.) 2014: *Nyelvész hallgatók, beszélő nyelvészek*. Klippel R. – Sulyok H. – Tóth E. (szerk.) 2015: *Nyelvek, kódok, hallgatók. Alkalmazott nyelvészeti tanulmányok*. Klippel R. – Tóth E. (szerk.) 2017: *Találkozások*.

A hallgatók számára rendezett konferenciák fontos eseményei a tanszék életének. A Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék 2012-ben rendezte meg az *Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékek Országos Találkozóját* a XXII. MANYE Kongresszus keretein belül. A konferencián képviseltették magukat a szegedi hallgatók mellett a Miskolci Egyetem és az ELTE nyelvész hallgatói is. Az előadókat zsűri értékelt és látta el tanácsokkal, ebben Navracsecs Judit, a Pannon Egyetem Magyar és Alkalmazott Nyelvtudományi Intézet igazgatója, Ladányi Mária, az ELTE Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék vezetője mellett

karunk oktatói, Sulyok Hedvig és Herbszt Mária, a kar Tanító- és Óvóképző Intézetének vezetője segítettek.

2013-ben indult el a Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék önálló kezdeményezése, a *Találkozások* konferencia, melyet a következő években: 2014-ben a II. Találkozások, majd 2015-ben a III. Találkozások konferencia követett. Az eseményen számos hallgató vett részt nemcsak a szegedi nyelvészeti tanszékekről, hanem az ország számos különböző, sőt határon túli tanszékeiről is. Így jelen voltak az ELTE, a Miskolci Egyetem, a Pannon Egyetem, Babeş–Bolyai Tudományegyetem, a Debreceni Egyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem nyelvész szakos alapképzésben, mesterképzésben és doktori képzésben részt vevő hallgatói is. Ezeken a konferenciákon zsűri értékelt az előadásokat, körünkben üdvözölhettük a kar és a tanszék oktatói mellett Benkes Zsuzsannát, Kálmán Lászlót, Kiss Gábort, Navracsics Juditot, Ladányi Máriát, Szöllösy-Sebestyén Andrást és a tanszékalapító Lengyel Zsoltot is. A hallgatói konferenciák megrendezése igen sikeresnek bizonyultak, két szempontból is. Egyrészt hozzájárultak a szakmai témák, ötletek egyre önállóbb kidolgozásához és előadásához; másrészt teret adtak a hallgatói kutatások lehetőségeinek felmutatásához: több alkalommal a tanszék hallgatói bizonyultak a legjobbaknak (például Veszprémben, 2014-ben *Tóth Margit*, Szegeden 2015-ben Pityerák Edit, Acél Petra).

A kötelező tanítási órákon kívül a hallgatókkal végzett tevékenységben kiemelendők az évente megszervezett tanulmányutak: 2010-ben a Wesley János Többcélú Intézménybe (Abaújkér, Magyarország) 2011-ben az Újszentesi Általános Iskolába (Újszentés, Románia), 2012-ben a Kókai Imre Általános Iskolába (Temerin, Szerbia), 2013-ban a Gandhi Közalapítványi Gimnáziumba és Kollégiumba (Pécs, Magyarország), 2014-ben a Selye János Gimnáziumba (Révkomárom, Szlovákia), 2015-ben az Ady Endre Líceumba (Nagyvárad, Románia). A hallgatói gyakorlat helyszíne (a nyelv- és beszédfejlesztés területén) a Szenteleky Kornél Magyar Művelődési Egyesület segítségével a szerbiai Szivac. A hallgatói szakmai gyakorlathoz kapcsolódott az „Utazás a nyelv körül” – Tehetséggondozó program, melynek koordinátora Gaál Zsuzsanna volt.

A szíváci tehetség gondozó program örömteli jelenetei (Szerbia).

Mindennapok

2013 tavaszán indult el a Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék könyvklubja, a Szabad könyvklub. A szervezők, Gaál Zsuzsanna, Klippel Rita és Tóth Eszter havonta egy alkalommal rendezték meg a mindenki számára nyilvános eseményt a Hattyas sori olvasóteremben. A könyvklubhoz mindig készült egy plakát, melyen a legközelebbi időpont és az aktuális olvasmányra reflektáló belépő szerepel. Olvasmányaink között a klasszikusok (Krúdy Gyula, Rejtő Jenő, Mihail Bulgakov) mellett napjaink népszerű írói (Joanne Harris, Szilasi László, Michel Houellebecq) is szerepeltek. „2013-ban a tanszéki napokon az alkalmazott nyelvészethez kötődő hallgatók huszonnégy órán át olvassák fel Ottlik Géza *Iskola a határon* című regényét, és 64 hallgató vállalkozott arra is, hogy a regény 64 fejezetét kézírással papírra vesse. A digitális kori felolvasás és kódexmásolás önmagában egy sor kulturális utalást nyit meg, hiszen a hallgatók nemcsak az esemény kommunikációs terveként foglalkoznak Ottlik regényével, hanem azért, mert a regény maga sok időszerű jelentést hordoz.” — írta Panek Sándor (DM, 2013.04.12.).

A Szabad Könyvklub néhány plakátja: Jonas Jonasson, Rejtő Jenő és Mihail Bulgakov (tervezte: Tóth Eszter)

Alkalmazott nyelvészeti munkásnapok: hallgatói szakestek

Minden tanév első szemeszterében az újonnan belépő hallgatókat tanszéki szakest keretében köszöntik és avatják a felsőbb éves hallgatók és a tanszék munkatársai. A szakestet megelőzően a tanszéki oktatók és a meghívott előadók tematikus konferenciát tartanak a hallgatóknak a hozzájuk közel álló, de a tananyaghoz szorosan nem kötődő témákról.

Szakesti plakátok (tervezte: Fodor Katalin)

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

A tanszék munkatársai és oktatói

Oktatók: *Annus Gábor* főiskolai tanársegéd, *Basch Éva* adjunktus, *Csúri Péter* tanársegéd, *Erdei Tamás* tanársegéd, *Gaál Judit* főiskolai tanársegéd, *Gaál Zsuzsanna* adjunktus (jelenleg mesteroktató), *Juhász Valéria* főiskolai docens, *Klippel Rita* tanársegéd, doktorjelölt, *Lengyel Zsolt* egyetemi tanár, *Nagy L. János* egyetemi tanár, *Sulyok Hedvig* egyetemi docens, *Szolga Emese* tanársegéd, *Tóth Szergej* főiskolai tanár, *Vass László* főiskolai docens, *Zánthó Róbert* (+2000) főiskolai docens.

Tanszéki adminisztrátorok: *Ványainé Szelesi Zsuzsanna, Nádudvari Katalin, Radics Georgina, Erdei Tamás, Demeter Dóra, Heraszika Viktória*. Könyvtáros: *Sebe György és Tóth János*

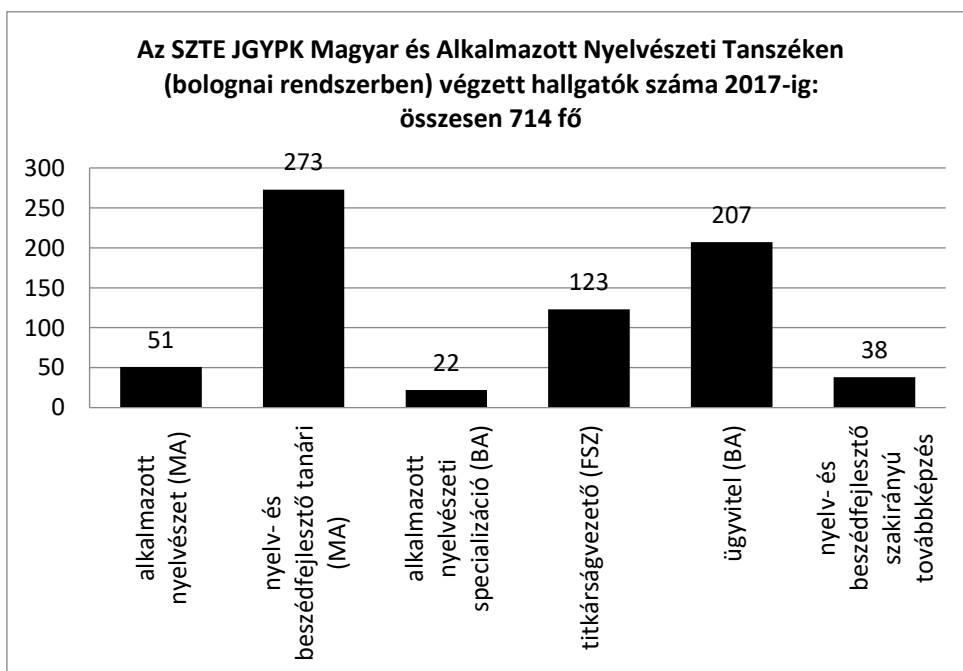
A tanszék óraadói

Főleg a mesterképzésben és a szakirányú továbbképzésben felkért oktatók a kar intézeteiből, társtan-
székeiről, irodáiból (Tanító és Óvóképző Intézet, Gyógypedagógus-képző Intézet, Alkalmazott Társada-
lomismereti és Kisebbségpolitikai Intézet, Felnőttképzési Intézet, Szakképzési, Távoktatási és Tovább-
képzési Központ, Kommunikációs Iroda), a gyakorló iskolából, az egyetem más karáról (Bölcsészettu-
dományi Kar), ill. más felsőoktatási és egyéb tudományos intézményekből (Debreceni Egyetem, MTA
Nyelvtudományi Intézet):

Annusné Nagy Rózsa, Bácsi János, Bácskai Mihály, Bánréti Zoltán, Benedek Csaba, Burján Monika, Csallner András Erik, Cseh Attila, Csúri Péter, Dékányné Szénási Éva, Démuth Ágnes, Döbör Ágota, Fáyiné Dombi Alice, Galgóczi László, Hegyi Ágnes, Herbszt Mária, Hődör László, Juhász Valéria, Kiss Gábor Ferenc, Krizbai Imréné, Madarász Klára, Magyar Adél Márta, Mártonné Ivaskó Livia, Molnár-Tóth Alinka, Mózes Dorottya Katalin, Olasz Lajos, Porkolábné Papp Zsuzsanna, Rozgonyiné Molnár Emma, Sággy Miklós, Simó Katalin, Szabó Ferenc, Szabó Klára, Szajbély Mihály, Szarvas Júlia Judit, Szirmai Éva, Szolga Emese, Thékesné Németh Anikó, Tóth Eszter, Tóth-Kocsis Csilla, Vass Imre, Vörös Krisztina, Zsigriné Sejtes Györgyi.

2. sz. melléklet: Hallgatói statisztika (2009-től).

A bolognai rendszerű képzés bevezetése óta a tanszékhez tartozó szakokon mindösszesen – a 2016/17-es tanévvel bezárólag – 714 hallgató vehette át diplomáját (a statisztikát összeállította: Erdei Tamás tanársegéd).

3. sz. melléklet: A tanszéken az Alkalmazott nyelvészeti előadások sorozat keretén belül előadást, könyvismertetést tartott országos és nemzetközi hírű kutatók és előadók.

Albert Sándor egyetemi tanár (Szegedi Tudományegyetem, fordítástudomány); *Apreszjan Ju. D.* akadémikus, a nyelvészeti strukturalizmus egyik megalapítója (Moszkva, Tudományos Akadémia); *Avelicsev A. K.* egyetemi tanár, Belgium, Monsi Egyetem (identitás és szemiotika); *Balázs Géza* egyetemi tanár (ELTE, antropológiai nyelvészet), *Benkes Zsuzsanna* (Budapest, szemiotikai szövegten), *Bauko János* egyetemi docens (Szlovákia, Konstantin Filozófus Egyetem, névtan); *Földes Csaba* egyetemi tanár (Veszprémi Egyetem, ill. Erfurti Egyetem Bölcsészettudományi Kar, nyelvpolitika), *Fóris Ágota* egyetemi tanár (Károli Gáspár Református Egyetem, terminológia); *Galgóczi László* egyetemi tanár (SZTE, interdiszciplináris nyelvészet); *Geraszimova D. V.* egyetemi tanár (Moszkva, Tudományos Akadémia, finn-ugor nyelvészet), *Hunyadi László* egyetemi tanár (Debreceni Egyetem, számítógépes nyelvészet); *Kálmán László* tudományos főmunkatárs (MTA Nyelvtudományi Intézet, általános nyelvészet); *Kapraly Mihály* főiskolai tanár (Nyíregyházi Főiskola, ruszin nyelv); *Kenesei István* egyetemi tanár (SZTE, általános nyelvészet); *Kis Tamás* egyetemi docens (Debreceni Tudományegyetem, szlengkutatás), *Kiss Gábor*, a Tinta Könyvkiadó igazgatója (lexika), *Kocsis Mihály* egyetemi tanár (SZTE, egyházi szláv kéziratok); *Kovács László* (Szombathely, hálózat kutatás), *Lengyel Zsolt* (Pannon Egyetem, pszicholingvisztika), *Magyari Sára* intézetigazgató (Partiumi Keresztény Egyetem, szemiotika); *Menyhárt József* adjunktus (Szlovákia, Konstantin Filozófus Egyetem); *Navracscics Judit* (Pannon Egyetem, többnyelvűség); *Petőfi S. János* akadémikus (szemiotikai szövegten), *Seljakin M. A.* egyetemi tanár (Tallinni Egyetem, aspektuskutatás); *Voigt Vilmos* professzor emeritus (ELTE, szemiotika), *Újvári Edit* egyetemi docens (JGYPK, szemiotika), *Zolotova G. A.* egyetemi tanár (Odesszai Egyetem, funkcionális grammatika).

4. sz. melléklet: A tanszék volt oktatói, munkatársai és óraadói a kézirat lezárásának időpontjában.

A kézirat lezárásának időpontjában a tanszék történetének is lezárult egy szakasza. A volt tanszéki oktatók és óraadók közül *Annus Gábor* 2017-ig a kar Kommunikációs Irodájának vezetője, az SZTE Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó igazgatója, jelenleg a Koala oktatási program informatikusa, a Pannon Egyetem óraadója, a Tiszatáj irodalmi folyóirat szerkesztője; *Annusné Nagy Rózsa* a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája (továbbiakban gyakorló iskola) tanára; *Bácsi János* a gyakorló iskola igazgatója, szakvezető tanár; *Bánréti Zoltán* a Nyelvtudományi Intézet munkatársa; *Csallner András Erik* az SZTE JGYPK (továbbiakban a kar) Alkalmazott Természettudományi Intézet Informatika Alkalmazásai Tanszékének tanára; *Csúri Péter*, a Szatymazi Takarékszövetkezet munkatársa, a *Galgóczi László* egyetemi tanár nyugdíjas; *Hegyi Ágnes* klinikai nyelvész, nyugdíjas; *Herbst Mária* 2016-ig a Tanító- és Óvóképző Intézet vezetője, nyugdíjas; *Klippel Rita* tanársegéd, doktorjelölt a Budapesti Körösi Csoma Sándor Két Tanítási Nyelvű Baptista Gimnázium tanára); *Lengyel Zsolt* professor emeritus, alapító tanszékvezető 1990–1994 között, majd a Veszprémi Egyetem Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének a vezetője, a JPTE Nyelvtudományi Tanszékének egyetemi tanára, jelenleg a Pannon Egyetem professor emeritusa és a Leideni Egyetem nyugalmazott professzora; *Mózes Dorottya Katalin* doktorjelölt a Debreceni Egyetem oktatója, *Nagy L. János* professor emeritus, a kar Tanító- és Óvóképző Intézet óraadója, Implom József-díj kuratóriumának titkára; *Sághy Miklós* a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar (továbbiakban SZTE BTK) habilitált egyetemi docense; *Simó Katalin* grafikus a IKON stúdió munkatársa, *Szajbély Mihály*, az SZTE BTK dékánja (2013–2017), habilitált egyetemi tanár, *Szirmai Éva* a Felnőttképzési Intézet főiskolai docense, *Szolga Emese* pszichológus; *Tóth Eszter* doktorjelölt 2017-ig az SZTE JGYPK Kommunikációs Iroda munkatára, a Módszertani Közlemények szerkesztőségi titkára; *Tóth János* az SZTE Klebelsberg

Kunó Egyetemi Könyvtár munkatársa; *Tóth Szergej* főiskolai tanár, a Moszkvai Társadalmi és Pedagógiai Főiskola tiszteletbeli professzora, 2006-tól az Alkalmazott Humántudományi Intézet, 1995-2017 között a Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti tanszék vezetője, az SZTE BTK Szlavisztikai Intézetének tanára; *Tóth-Kocsis Csilla* a gyakorló iskola igazgatóhelyettese, szakvezető tanár, *Vass László* CSc főiskolai docens nyugdíjas; *Vörös Krisztina* jeltolmács, *Zánthó Róbert* (+2000) főiskolai docens (tanszékvezető 1994–1995 között, később a kar Angol Nyelv és Irodalom Tanszékének vezetője; *Zsigriné Sejtes Györgyi* a gyakorló iskola igazgatóhelyettese, szakvezető tanár.

5. sz. melléklet. A sorozatok kötetei

A **Nyelvészeti Füzetek** sorozat megjelent kötetei: Zánthó Róbert: *Generalia* (1994), Gál Béla – Zalka Zsolt: *A nagycsoportszöveg – a mikrokozmosz egy megértési modellje* (1994), Tóth Szergej – Vass László: *Pápuáktól a Pioneerig* (1994. 2. javított kiadás: 1997), Vass László – Boldizsár Klára: *Vallásos szövegek szemiotikai textológiai megközelítése* (1995), Tóth Szergej – Vass László (szerk.): *A nyelvtanár-továbbképzés egy lehetséges modellje* (1996), Meriggi Simone (szerk.): *Annuario 2007* (2007), Simó Katalin – Vass László: *Látvány és látomás. József Attila-versek és illusztrációk megközelítése* (2008), Németh Anikó: *Az ideális és hatékony idegen nyelvi kommunikátor* (2009), Juhász Valéria, Kegyesné Szekeres Erika (szerk.): *Társadalmi nem és nyelvhasználat I-III.* (2013, 2015), Klippel Rita, Tóth Eszter (szerk.) *Nyelvész hallgatók, beszélő nyelvészek* (2014), Klippel Rita, Sulyok Hedvig, Tóth Eszter (szerk.): *Nyelvek, kódok, hallgatók* (2015), Klippel Rita, Tóth Eszter (szerk.): *Találkozások* (2017).

A **Fasciculi Linguistici. Series Lexicographica** (Nyelvészeti Füzetek Szótársorozata) sorozat megjelent kötetei: Csaba Földes: *Linguistisches Wörterbuch. Deutsch–Ungarisch* (1997), Sulyok Hedvig: *Magyar–olasz és olasz–magyar szójegyzék Verancsics Faustus Dictionariuma alapján. Lessico ungherese–italiano e italiano–ungherese in base al Dictionarium di Faustus Verantius* (2001), Tóth Szergej – Földes Csaba – Fóris Ágota (szerk.): *Lexikológiai és lexikográfiai látkép. Problémák, paradigmák, perspektívák* (2004).

Az **Alkalmazott Nyelvészeti Mesterfüzetek** kötetei: Herbszt Mária: *Tanári beszédmagatartás* (2010), Vass László: *Szemiotikai szövegtani alapismeretek* (2010), Navracsics Judit: *Egyéni kétnyelvűség* (2010), Tóth Szergej: *Nyelv, kép, hatalom* (2011), Voigt Vilmos: *Jeltudomány* (2011), Lengyel Zsolt: *Pszicholingvisztikai alapismeretek* (2012), Voigt Vilmos: *Etnoszemiotika* (2012), Voigt Vilmos: *Jelek és vallások. Bevezetés a vallászemiotikába* (2014), Annus Gábor, Sulyok Hedvig, Tóth Szergej (szerk.): *Írások az anyanyelvi készségfejlesztéshez* (2016).

Kézirat lezárásának ideje: 2017. 09. 29.